

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת נשא

"נשא את ראש בני גרשון גם הם" (ד, כב)

רבי יחזקאל שרגא משינובה, הגיע פעם אל רבי צבי הירש

הכהן מרימינוב בפרשת נשא, ושמעו מבאר פסוק זה.

"משה הוא הצדיק הנקרא משה, והקב"ה צוה עליו שישא וירומם גם את ראשם ורוחם של בני גרשון, גם את אלו החשים עצמם מתוך שפלותם כמגרשים ומרחקים מן הקדושה".
"ובתבות אלו סיפר לימים, האיר הרבי והעלה את נשמתו לגבהי מרומים".

"והתוודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו" (ה, ז)
על גודל מעלתו של השב בתשובה על חטאיו הפליגו חז"ל (ברכות לד ע"ב) באמרם במקום שבעלי תשובה עומדים - צדיקים גמורים אינם עומדים.

רמו לכך מביא בספר דבש וחלב מלשון הפסוק שלפנינו: והתוודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו - כאשר יתודה

האדם על חטאיו וישוב בתשובה שלמה, אזי יהיה הוא בראשו - מקומו יהיה בראש כל הצדיקים. משל למלך שעשה סעודה לכל שריו ועבדיו.

"נעשה ונשמע אמרו כאחד"

בשבוע שעבר בדרך היומי, לקראת סוף מסכת סוטה (דף מז), נאמר משמו של רבי שמעון בן אלעזר: "יצר, תינוק, ואשה - תהא שמאל דוחה וימין מקרבת".
כלומר, במערכת היחסים שלנו עם שלשת הנמנים כאן, היצר הרע, התינוק והאשה - יש להתנהג בצורה חכמה ולא נחרצת, לא להשתמש רק ביד השמאל הדוחה והמרחקת, אלא לתת גם לימין המקרבת לעשות את שלה.

ולכאורה, הרי מדבר בשלוש מערכות יחסים שונות, לא קשורות האחת לשנייה!

עם היצר הרע - היחסים שלנו אמורים להיות יחס של רחוק וסלידה, יחס של שנאה ושל חסר רצון להתקרב.

ביחסים בין בני הזוג - אמונה להיות מערכת יחסים של אמון הדדי, של נתינה משתפת, של רצון זה בזה. ואלו ביחסים שבין אב לבנו - היחס אמור להיות כזה של נתינה, של השפעה, של קרבה אמיתית...

אם מדבר בשלושה סוגי קשרים שונים כל כך, איזה מכנה משותף מצאו חז"ל בין השלושה? איך יכול להיות שלכל השלושה יש את אותה דרך אחת להתנהל נכון?

אלא, מנח כאן יסוד משותף ומפעים שנותן לנו הסתכלות שונה וחדשה על שלשת הסגיונות ה'בוערות' ביותר בחיי היום יום שלנו: חיי הנשואין, חנוך הילדים ומלחמת היצר...

כמנהג העולם, כל אחד מן הקרואים השתדל להופיע לסעודה בבגדים היפים ביותר שיכול היה להשיג, אולם למרבה הפלא דוקא המלך בכבודו ובעצמו הופיע כאשר הוא עוטה על עצמו מלבוש פשוט ביותר.

לתמיחת השרים על אשר הנהגתו הסביר המלך: דעו לכם כי למרות שבגד זה נראה פשוט ביותר, בעיני הוא לא פחות מציירת אמנות.

לפני שנים ביקר אצלי חייט, אמן מופלא, וכאשר עמדנו להפרד הציע לי מתנה לא שגרתית.

בחר לך - אמר לי החייט - את הבגד היקר ביותר הקיים במלתחתך, קרע אותו לגורים ואני אתקן לך אותו באופן שאף בעל העין החדה ביותר לא יוכל להבחין בתיקון.

למרות הצהרתו הימרנית של החייט, חסתי על ממוני ובחרתי לי דוקא את הבגד הפשוט ביותר, קרעתיו שתי וערב ונתתיו לחייט שלאחר שעה קלה השיב לי אותו בדיוק כפי שהבטיח.

אף העין החדה ביותר לא תוכל להבחין בתיקון עד עצם היום הזה.

עתה, סיים המלך, אמרו אתם, כלום יש בגד הראוי להתהדר בו יותר מציירת אמנות מופלאה זו?!

מעתה נוכל להבין מדוע

זוכים בעלי התשובה לשבת בגן עדן במקום שאפילו הצדיקים הגמורים אינם יושבים, למרות שהם פחותים מהם בכמה וכמה דרגות, משום שאדם שהצליח

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

בבית הכנסת שהרב שך אמר שמי שלומד תורה צריך לוותר, ואני מקוה לקיים את זה בעזה"ו...

לאחות את קרעי נשמתו לאחר ששב בתשובה שלימה, כמוהו כיצירת אמנות מופלאה אשר ראוי להציגה בטרקלינו של מלך! (לאור הנר)

"כה תברכו את בני ישראל" (ו, כג)

בכל מצב שבני ישראל נמצאים בו, כה - כפי שהם, 'תברכו' אותם. כי עם ישראל ראוי לברכה בכל מצב שהוא ואין להביט בחסרונותיו.

"וכתב את האלות האלה... ומחה אל מי המרים" (ה, כג)

דרשו חז"ל במדרש: גדול השלום שהשם שנכתב בקדושה, אמר הקב"ה, ימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו (מד"ר פרק יא). סיפר הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל באחת מדרשותיו: יהודי בא אל רבינו הגרא"מ שך זצ"ל והתלונן שאשתו עושה לו צרות...

ולכן היו הנביאים משתמשים בלשון "כה אמר ה'", להמליץ טוב על ישראל בכל מצב שהם נמצאים בו. (רבי יחזקאל מקוזמיר)

אֲמַנְבִּם, מְדַבֵּר בְּשֵׁלוֹשׁ מַעֲרָכוֹת יַחְסִים שׁוֹנוֹת לְחֻטִּין זֹו מִזֹּו - אֲבָל יֵשׁ לְכֹלָם מְכֻנָּה מִשְׁתַּף אֶחָד בְּיַחַס אֱלֵינוּ, וְהוּא: הַחֲשִׁיבָה הֵלֵא נְכוֹנָה שְׁלָנוּ - מָה הֵם רוֹצִים מֵאֲתָנוּ.

"ישא ה' פניו אליך" (ו, כו)

בגמרא ברכות (כ ע"ב) מובא: "אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, כתוב בתורתך: אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד, והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב: ישא ה' פניו אליך!"

כְּשִׁי צָר הָרַע מְגִיעַ אֵלֵינוּ עִם פְּתוּי - מָה אֲנַחְנוּ רוֹאִים מוֹלְנוּ? רוֹאִים יֵצֵר רַע שֶׁרַק מְחַפֵּשׁ לְהַכְשִׁיל אֹתָנוּ, רוֹאִים תַּאֲוָה, רוֹאִים הִרְהוּר מִחֲלִישׁ, רוֹאִים מִחֲשָׁבָה שְׁלִילִית.

כְּשֶׁהֵיחַס אֵלֶיךָ בְּבֵית הוּא קָצֵר רוּחַ וּמַעֲצָבָן - מָה אֲתָה רוֹאֵה מוֹלֵךְ? אֲתָה רוֹאֵה בְקִרְתָּ, אֲתָה רוֹאֵה יַחַס שְׁלִילִי, אֲתָה רוֹאֵה כְּפִיּוֹת טוֹבָה, אֲתָה רוֹאֵה לֵב שֶׁרַחוּק מִמֶּךָ.

וְכִשֶׁהִתִּינוּק בְּבֵית בּוֹכָה, או כְּשֶׁהִלְדִּ מִשְׁתּוֹלָל אוּ מִתְנַהֵג בְּצוּרָה לֹא מִתְאִימָה - מָה אֲנַחְנוּ רוֹאִים? אֲנַחְנוּ רוֹאִים רַק אֵת הַהִתְנַהֲגוֹת הַחִיצוֹנִית, רַק אֵת הַתְּמוֹנָה הַשְּׁטוּחָה.

ענה להם הקב"ה: "וכי לא אשא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת... והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה!"

אֲבָל כָּל זֶה מִמֶּשׁ לֹא נְכוּן! זֶה בְּסֵךְ הַפֶּל הַרְבֵּי הַחִיצוֹנִי וְהַמְטָעָה שֶׁל הַסְּפוּר! הָאֲמַת שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הַפּוּכָה וְשׁוֹנָה מִמָּה שֶׁהֵם מְשֻׁדְּרִים!

כִּי אֲכַן, יֵצֵר הָרַע מְשֻׁדְּר לֵךְ שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַכְשִׁילָךְ, הוּא מְצִיף בְּךָ רְגָשׁוֹת, מְסַעֵיר אוֹתָךְ, לוֹחֵשׁ לֵךְ - תַּעֲשֶׂה כֵּךְ! תַּעֲנֶה לוֹ! תִּרְאֶה לוֹ מָה זֶה! תַּחֲשַׁב עַל מָה שֶׁאֲתָה מְעַנֵּן!

כשנדקדק בלשון הגמרא - אומר רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל (הובא בקהלת יצחק) - נגלה דבר נפלא: חז"ל הקדושים דקדקו רק על עצמם עד כזית ועד כביצה, היינו לעניין שיעור האכילה המינימלי המתחייב בברכה, ואולם לעניין הנוגע בזולת - נתניה לעניים - כאן קבעו לנו חכמינו ז"ל שיעור גבוה הרבה יותר: "אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום מככר בפונדיון" (פאה ח, ז).

אֲבָל מָה מְסַתֵּר מֵאֲחוּרֵי כָּל אֵלֶה? הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ מִמֶּשִׁיל אֵת מִלְחַמַת הַיֵּצֵר לְמַלְךְ שְׁמִנְסָה לְהַעֲבִיר שְׁדָרִים נִסְתָּרִים לְמִרְגָּלִים הַנִּמְצָאִים מֵעֵבֶר לְקַיֵּי הָאוֹיֵב - אֲבָל פּוֹחַד שֶׁהָאוֹיֵבִים הָאֲמִתִּים יַחֲשׁוּ אֵת הַמְּסָרִים. לָכֵן, לִפְנֵי שֶׁהִמְרָגְלִים יוֹצְאִים לְמִשִּׁימָה הַמְּלָךְ מְסַכֵּם אִתָּם - מְעַכְשׂוּ אֲנִי מְדַבֵּר אִתְּכֶם הַפּוֹרָ! כְּשֶׁאֲנִי כוֹתֵב לָכֶם 'פְּנוּ יְמִינְה' - אֲנִי מִתְכוּן לְכֹו לְצַד שְׂמָאל', כְּשֶׁאֲנִי כוֹתֵב 'לֹא' הַכּוֹנֵה הִיא 'כֵּן'...

אמר לו הרב שך: איני יכול להכנס לעניין שביניכם, אבל דבר אחד אתה צריך לדעת לפני הכל: יש הבדל עצום בינך לאשתך, אתה הרי לומד תורה והיא לא לומדת תורה! (והלומד מבין שכדאי לוותר).

והנה באמצע השבוע אחרי שסיפרתי בליל שבת את הסיפור הזה - ממשיך הרב שולזינגר - ניגש אלי אדם אחד. דבר ראשון נתן סכום גדול לצדקה, ואח"כ סיפר לי שביליל שבת אחרי ששמע ממני בדרשה את דברי הרב שך, חזר הביתה ושולחן השבת התחיל כרגיל אצלו. אשתו מדברת אליו בנוסח הרגיל אצלם... והוא שותק!

הם נשואים שש עשרה שנים, ולא קרה כדבר הזה שאשתו תדבר בצורה כזו, והוא ישתוק... אשתו ממש נבהלה האם קרה לך משהו? הוא עשה לה סימן הרגעה בידו שהכל בסדר. היא ממשיכה... והוא שותק.

נתינה לעניים - כאן קבעו לנו חכמינו ז"ל שיעור גבוה הרבה יותר: "אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום מככר בפונדיון" (פאה ח, ז).

"המקריב ביום הראשון... נחשון בן עמינדב" (ז, יב)

הוא לא נקרא כאן 'נשיא', כדי שלא יתגאה על שהקריב ראשון. האחרים נקראים נשיאים, לפי שהשפילו עצמם והקריבו אחריו.

עד שאמרה לו: אולי בכל זאת תגיד לי איזה מלה ואז אוכל להמשיך... עד שאמר לה דברים כהוויתם: שמעתי מהדרשן

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

חג מתן תורה

"זכר ל... (מתן תורה) יציאת מצרים"

הקשה מרן הגאון רבי אהרון קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת ליקווד: בשל מה בכל ימות השנה, יום אחר יום בבוקר ובערב, מזכירים שוב ושוב את יציאת מצרים: בשבתות, בחגים ובמועדים אומרים אנו בקידוש ובתפילה 'זכר ליציאת מצרים'.

ולא זו בלבד, חג הפסח, מוקדש כולו 'זכר ליציאת מצרים', והדברים דורשים הבנה וביאור, הלא ליציאת מצרים עצמה מטרה היתה - להביא את עם ישראל לפסגה הגבוהה ביותר, קבלת התורה, ואם כן מתאים היה שלפחות בחג השבועות - יום מתן תורה, נזכיר "זכר למתן תורה" בקידוש, מדוע גם ביום זה אומרים "מקרא קודש זכר ליציאת מצרים?"

ביאר מרן הגר"א קוטלר זצוק"ל יסוד נפלא - המאיר לנו באור יקרות את מהותם של דברים: זכר עושים רק לדבר שהיה ואיננו, ובאמצעות הזיכרון מנסים להעלותו ולהיזכר באותם רגעים נעלים ונשגבים אותם מבקשים אנו לזכור ולא לשכוח.

ואם כן, אותם רגעים נשגבים של יציאת מצרים שהיו ואינם, מצווים אנו לזכור

ולהזכיר לעצמנו בכל יום מחדש ובשל כך מייחדים תפילות מיוחדות לזכר אותו נס גדול בו יצאנו מבית עבדים, אך בלימוד התורה"ק קיים הבדל מהותי בתכלית, התורה איננה זיכרון העבר,

"ובהם נהגה יומם ולילה"

אומר הבעל שם טוב הקדוש - יצר הרע הוא מלאך קדוש שנשלח אליך משמים עם מסרים: כשהוא אומר לך לעשות כך - יש כאן בעצם צווי אלוקי 'תעשה הפוך'! כשעולה בך רצון עז לכעס ולהתפרץ על חבר - סימן שהגיע אליך כעת אור גדול של 'ואהבת לרעך כמוך'...

אז נכון, היצר הרע מדבר אתך בצורה של 'שמאל דוחה', הוא מדבר אליך בצורה שכביכול מנסה להסית אותך, אבל הרבוננו של עולם מבקש ממך - אל תראה את השמאל הדוחה, תחפש את הימין המקרבת שמסתתרת כאן! תראה את המסרים השמימיים שאני שולח לך דרבו!

כשהנסיון הוא גדול, והתאוות בוערות - זה סימן שיש כאן פוטנציאל של קדשה! זה אומר ש-אם רק לא תתפתה לרבד החיצוני - אתה מסגל להבנות מהקשי הזה יותר מכל דבר אחר!

כך גם האמת מול הקשר השני שהגמרא מונה: 'אשה'. נכון, מול העיניים שלך אתה רואה את הצד השני שמשדר רחוק וכעס, כביכול לא רוצה כרגע בקשר אתך, רוצה להתרחק, בונה חומה ביניכם, אבל זה רק הרבד החיצוני! זו אינה האמת!

האמת של האשה היא, שהיא מבקשת פיוס וקרבה, היא מחפשת דרך לבנות גשר, אלא שהיא אינה מסגלת לעשות זאת כרגע, ולכן נדרש מאתנו - לא לראות את מה שקרה כמו 'שמאל דוחה', כמו חסר רצון להיות בקשר, אלא הפוך - לנצל את ההזדמנות הזאת לחדוש הקשר! להתקרב מחדש, להיות זה שיורד ראשון מהעץ!

ומה בנוגע לסגיה השלישית, הבווערת, חנוף הילדים? כאן, כדאי להביא ספור נפלא שהגיע מכלי ראשון.

אל הרבי שליט"א הגיע אברך שהתלונן על קשיים מול הילד שלו. הוא מתנהג בצורה לא ראויה, ואפילו משתדל להוציא ממנו כעסים ועצבים שהוא עצמו לא הכיר שקימים בתוכו, ספר בכאב.

היא חיה וקיימת, מתחדשת בכל יום ללא הפסקה על ידי מאות האלפים ההוגים והיגיעים בה בכל רחבי העולם. לה, אין צורך ב"זכר", מאחר והיא עצמה הזיכרון הטוב והיעיל ביותר. היא איננה מונחת בארון כנחלת העבר. והדברים מאירים כנתינתם מסיני! (האמנתי ואדברה)

הרב מטשיבין, הקפיד כל חייו על כל רגע של בטלה.

לא היה הבדל בין שנות צעירותו בהן עסק במסחר, לבין השנים בהן ישב על כסא הרבנות

והרביץ תורה לרבים.

גם בשנות הסבל שעברו עליו בסיביר וגם בשנותיו האחרונות בירושלים כשהוא תשוש ביותר, לא חדל משקדנותו המופלאה.

בוקר אחד, נכנס אליו אחד התלמידים ומצאו רכון על הגמרא כשהוא לומד בהתלהבות.

הצטדק התלמיד וסיפר, שבא לשאול את הרב שאלה הלכתית שהוא מתקשה בה.

השיב לו הרב על שאלתו ולבסוף שאל: "מדוע היתה שאלתך כה נחוצה, שהטרחת את עצמך לבוא אלי לאחר חצות הלילה?"

התפלא התלמיד ואמר: "הרי עכשיו כבר שבע בבוקר!"

רק עתה הבין התלמיד, כי כל הלילה ישב הרב ועסק בתורה, מבלי לחוש שכבר האיר היום והגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

"יום אחד הוסיף משה

מדעתו" (שבת פז, א)

... וזה הענין שמשה הוסיף יום אחד מדעתו עשה זאת בכוונה מיוחדת כי כאשר יראו ישראל כי יום המוגבל הגיע ואין השי"ת נותן את התורה אז יחשבו כי

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

אירע שטיפסו מספר ילדים על גבי הגדר המפרידה בין הגינה וחצר ביהמ"ד הסמוך, בהשתוקקם לראות את פני הרבי והקימו שאון. גער בהם אחד החסידים שימהרו לרדת, אולם הרבי מגור פנה אליו ואמר: הנח להם גם הם קיבלו היום את התורה הקדושה. ולאחר מכן בהיכנסו הביתה שלח פירות לחלק בחוץ לילדים.

"בארבעה פרקים העולם נדון... בעצרת על פירות האילן" (משנה ראש השנה א, ב)

רבים תמהו שלכאורה עולם הפוך ראינו: ביום טו בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות, מתעסק עם ישראל בפירות, ואילו בחג השבועות שבו נידונים על הפירות, נהגו לעטר את בתי הכנסת באילנות. הלא דבר הוא! מביא בספר 'תורות ועובדות מבית רבותינו' בשם האדמור מסטמאר זצ"ל לבאר זאת כך: האילנות הינם רמו שבכל משפחה, והנרות הם רמו לילדים. בטו בשבט, ראש השנה לאילנות, מביאים את הפירות, את הבנים, ובודקים את האילנות, את ההורים, כיצד התנהגו עם ילדיהם: האם שמרו עליהם כפי הצורך או שחלילה הפקירום לחסדי הרחוב, ולא בדקו עם אלו חברים הם נוהגים להתרועע. לעומת זאת, בחג השבועות שבו נידונים הפירות, בודקים את הבנים, והאם התייחסו אליהם כפי שההלכה דורשת.

יה"ר שנזכה לקבל התורה בשתי ידיים, "אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד".
אמן ואמן.

אינם ראויים אל התורה ויהי' להם שברון לב ושפלות ואז יהיו מוכשרים ביותר לקבל את התורה. וזהו "מדעתו" זה היה דעת משה שאל התורה צריך להיות לב נשבר, ובזה יוכל לקרב לב ישראל לאביהם שבשמים. ומתורץ בזה קושיית המגן אברהם איך אנו אומרים בשישי בסיון "יום מתן תורתנו" והלא לא ניתנה התורה

רק בז' בסיון, ולפי"ז נחא דבאמת יום השישי גרם כל הקבלה כיוון שזה הביאם לידי הכנעה להיות ראויים לכך. (מאיר עיני חכמים)

פעם אחת בחג השבועות עמד וטען הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א: ריבונו של עולם, בראש השנה אתה בבחינת מלך ושופט ואפילו אם אתה רוצה למחול על כבודך אין אתה יכול, שהרי "מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול".

אבל כהיום הזה, לדברי רב יוסף (קידושין לב), בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, הרי אתה בחינת רב, המלמד תורה לעמו ישראל, והיום אתה יכול למחול לנו את כל החטאים והעוונות, שהרי "רב שמחל על כבודו כבודו מחול".

"השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו" (שמות יט, יב)
אם זכיתם ועליתם בהר, אל תסתפקו בנגיעה בקצהו בלבד. אל תהיו מסתפקים במועט, עליכם להשתדל לעלות מעלה מעלה.

שנה אחת בחג השבועות כשיצא הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א (יומא דהילולא ו' סיון) אל הגינה שמאחורי ביתו, אחרי שסיים לערוך את השולחן הטהור, וטייל בה רגעים אחדים הלך ושוב כדרכו בקודש.

אמר לו הרבי: תבין, הילד שלך צמא מאוד ל'אבא', הוא משתוקק לפגוש אותך, אותך! לא את הבגדים שלך, לא את הממתקים שלך, לא את המבצעים שלך, אותך! את הנפש שלך הוא מבקש לפגוש... תעשה לעצמך את החשבון, אמר הרבי, מתי הוא פוגש יותר את 'אבא' שלו, האם בלמוד האבות ובנים, כשהוא מנסה ללמד ואתה מנמנם מולו בחסר ענין - או כשהוא מצליח להרגיז אותך וכל האישייות שלך מתפרצת החוצה???

עד כאן הספור, שבו בעצם מסתתרת התשובה. כשהתינוק בוכה בלילה ומעיר אותך משנתך, אתה יכול לראות כאן שני ספורים שונים: אתה יכול לראות כאן הפרעה מעצבנת משינת הלילה הקצרה שלך, אתה יכול לראות כאן ילד שרק מחפש לגרם לך לצאת מהשלוה - אבל אתה יכול לראות כאן עולל חסר ישע, שרוצה בך את האדם היחיד שמסגל לתת לו את מה שהוא זקוק לו!

אתה יכול לראות כאן ילד שרוצה בך אבא, שמחפש את הקשר אתך, מחפש שתהיה אתו, שתבין אותו, שתחפש איך לעזר לו!

כשהילד מתנהג לא כמו שצפינו, אנחנו יכולים לראות כאן ילד חצוף ולא ממשמע, ילד שהשם ירחם מה יהיה אתו, ילד שמי יודע מי ירצה אותו בשדוכים, ילד שמושיט יד שמאל דוחה ומרחקת - אבל אנחנו גם יכולים לראות כאן ילד שמחפש שנהיה אתו, שנרד אליו, שנושיט לו יד ימין מקרבת!

וזה, בעצם, כל מה שנדרש מאתנו, בכל מערכת יחסים ותחום בחיים: לא להסחף אחרי הרבד החיצוני והקל, אלא לחפש מה מסתתר מאחורי ההתנהגות הזו, איזו בשורה מרגשת ומקרבת יש כאן...

(נקודות של אור - ספינקא)

(הרבי מקוצק)